

ЕЛЕКТРОННІ ОСВІТНІ РЕСУРСИ НАВЧАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ЯК СКЛАДОВА ОСВІТНЬО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

Плужнікова Т.В., Ляхова Н.О., Краснова О.І., Мартиненко Н.В., Краснов О.Г.

Полтавський державний медичний університет

Стаття присвячена вивченню електронних освітніх ресурсів (ЕОР), які використовують викладачі кафедри в навчальному процесі для забезпечення якісної підготовки фахівців. Визначено основні переваги й недоліки ЕОР, які розміщені в локальній мережі закладу вищої освіти, в інтернеті й на електронних носіях.

Ключові слова: електронні освітні ресурси, освітній процес, дистанційне навчання.

The article is devoted to the study of electronic educational resources used in the educational process to ensure quality training. The main advantages and disadvantages, which are placed in the local network of the higher education institution, on the Internet and on electronic media are identified.

Key words: electronic educational resources, educational process, distance learning.

На сучасному етапі в Україні активно відбувається процес інтеграції національної системи вищої освіти в європейський і світовий освітній простір, модернізації освітньої діяльності в контексті європейських вимог. Важливим аспектом якісної професійної підготовки здобувачів вищої освіти стало застосування електронних освітніх ресурсів (ЕОР). МОН України оновило Положення про електронні освітні ресурси. Відповідно до наказу № 749 від 29.05.2019 «Про внесення змін до Положення про електронні освітні ресурси» ЕОР визначаються як «засоби навчання на цифрових носіях будь-якого типу або розміщені в інформаційно-телекомунікаційних системах, які відтворюються за допомогою електронних технічних засобів і застосовуються в освітньому процесі» [9].

ЕОР є складовими освітньо-виховного процесу і одним із головних елементів інформаційно-освітнього середовища. Мета створення ЕОР – модернізація освіти, змістове наповнення освітнього простору, забезпечення рівного доступу учасників навчально-виховного процесу до якісних навчальних і методичних матеріалів незалежно від місця їх проживання й форми навчання, створених на основі інформаційно-комунікаційних технологій [4;6].

Електронні освітні ресурси характеризуються мобільністю, доступністю, прозорістю, забезпечують сучасний інноваційний зміст освітнього процесу. Розгляд методів дистанційного навчання здобувачів вищої освіти в медичних ЗВО натеper вкрай важливий і актуальний [3; 8; 12].

Розбудова сучасного освітнього середовища закладів вищої освіти неможлива без використання цифрових засобів навчання, таких як платформи дистанційного навчання (GOOGLE CLASSROOM, EQUITY MAPS, MOODLE), мобільно-цифрові додатки (CLASSTIME, QUIZZ, LEARNINGAPPS), платформи онлайн-зв'язку (ZOOM, GOOGLE MEET, WEBEX) та ін. Інноваційні освітні технології сприяють формуванню в здобувачів вищої освіти вміння самостійно аналізувати й репродукувати знання для розв'язання професійних і життєвих проблем, скеровуючи освітню діяльність на підготовку творчих, креативних, мислячих по-новому спеціалістів. Підвищення ефективності самостійної роботи здобувачів пов'язане з підвищенням якості їхньої підготовки, професійного зростання, формування відповідних компетентностей. Електронні освітні ресурси, розміщені в локальній мережі ЗВО, в інтернеті ц на електронних носіях, дозволяють забезпечити здобувачів вищої освіти необхідною інформацією, підвищують рівень і якість освітніх послуг [1; 13].

В умовах переходу на онлайн-навчання виникла потреба використання засобів із функціями групових чатів, дзвінків і конференцій. Одним із найбільш пристосованих до навчання і зручних у використанні інструментів вважаємо програму Google Classroom, яку найчастіше використовують на дистанційному навчанні викладачі кафедри. Це найбільш спрощена в експлуатації платформа для дистанційного навчання, вона повністю забезпечена всіма необхідними інструментами для створення, зберігання й обміну інформацією, для планування і створення якісного віддаленого навчання. Для її використання створюється обліковий запис у Google. Створення документів відбувається в Google Docs, планування розкладу – за допомогою Google Calendar. Папка «Клас» доступна і для окремого здобувача, і для колективу класу в цілому. До віртуального курсу дисциплін викладач має можливість прикріпити навчальні матеріали у вигляді різних типів файлів (відео на YouTube, файли на Google Drive). Необхідні функції Google реалізовані в достатньому обсязі: є можливість публікувати теоретичний матеріал і окремі завдання, виставляти оцінки в журналі. Сервіс безкоштовний. Інтерфейс і підтримка реалізуються російською мовою [11].

Але ж є й недоліки у використанні Google Classroom. Наявність функцій дещо менша, ніж у інших програмах дистанційного навчання, і значно менший арсенал навчальних елементів. А також незручні посилання на Classroom.

Також популярним сервісом, який використовується викладачами кафедри для дистанційних занять, став Edmodo. Він досить простий в експлуатації, безкоштовний, має всі необхідні функції, завдяки яким викладачі працюють із групами дистанційно. Web-додаток Edmodo – це спеціальний сервіс у мережі, який не потребує окремого додаткового встановлення, що вже є великою перевагою [13]. Edmodo позиціонує себе як Facebook для навчання, він побудований за принципом соціальних освітніх мереж, а його інтерфейс нагадує зовнішній вигляд Facebook. Електронний курс може мати такі навчальні елементи як записи (у вигляді тексту або файлів), тести, завдання й опитування. Здобувачі мають можливість імпортувати контент з інших сервісів, відео з YouTube. Корисно й те, що Edmodo не перевантажений надмірними функціями чи плагінами. У web-додатку Edmodo є прості, але потрібні елементи, такі як календар (для фіксації навчальних подій), журнал (для виставлення оцінок), функціонал для перевірки домашнього завдання тощо. Викладач має можливість ділитися всією необхідною інформацією, а саме: надавати план заняття, використовувати календар для кращої візуалізації, має змогу прикріплювати файли із завданнями й різні навчальні матеріали. Крім того, є можливість створювати й там же виконувати різні форми контролю здобувачів (тести, опитування, завдання). На сервісі немає ніякої нав'язливої реклами, яка заважає процесу навчання. Використання сервісу безкоштовне [6;13].

Проте є і суттєві недоліки у web-додатку Edmodo: інтерфейс повністю англійською мовою. Тут немає такого широкого функціоналу, а лише тільки базові функції. Немає можливості об'єднувати групи, що створені в сервісі, є незручні посилання з численними кодами.

Ще одним безкоштовним застосунком для дистанційного навчання став Google Meet. Його можна використовувати в більшості браузерів, але найбільш оптимальний варіант – робота в Chrome. Для використання Google Meet необхідно мати обліковий запис Google. Створювати відеозустрічі можуть усі, у кого є акаунти Gmail, або користувачі G Suit. Запис занять зі збереженням відео залишається на Google Диску. До зустрічі в Google Meet можуть додатися до 100 учасників. У розширеному варіанті G Suite можна організувати зустріч для 250 користувачів. Заняття може тривати 60 хвилин (на відміну від Zoom, де заняття триває не довше 40 хвилин), що є достатнім для ефективної взаємодії під час дистанційного заняття чи просто спілкування. У Google Meet є можливість демонстрації матеріалів на робочому столі ПК під час занять і семінарів, під час зустрічі можна надати доступ до свого екрана, щоб показати презентації чи іншу інформацію на робочому столі. Синхронізація запланованих занять виконується автоматично на всіх пристроях, тому почати зустріч можна на комп'ютері, а закінчити на іншому пристрої, наприклад, телефоні. Приєднатися можна і через браузер, і через додаток для Android або iOS [10;11].

І хоча електронні освітні ресурси виконують важливі дидактичні функції, зокрема зберігання й відтворення змісту навчання, унаочнення навчального матеріалу, організації управління навчальним процесом, викладачі ЗВО єдині в тому, що неможливо повністю замінити офлайн- навчання на дистанційне. Безпосереднє живе спілкування викладача зі здобувачем у аудиторії – невід'ємна частина здобуття якісної освіти. Ці дві форми вищої освіти не мають протистояти одна одній, а лише гармонійно доповнювати й удосконалювати одна одну [1; 7; 14].

Список використаної літератури

1. Дистанційні технології – методи динамічного сприйняття інформації як основа оновлення змісту освіти / Т. О. Стрілкова, О. О. Тележкіна, О. Ю. Бабиченко, О. С. Калмиков, М. Пятайкина // Новий Колегіум. – 2020. – № 3. – С. 25-33.
2. Електронний освітній ресурс – складова системи внутрішнього забезпечення якості підготовки фахівців. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/1598/1/%d0%93%d1%80%d0%b8%d1%86%d0%b0%d1%94%d0%bd%d0%ba%d0%be%20.pdf>
3. Електронні освітні ресурси. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://vseosvita.ua/library/statta-na-temu-elektronni-osvitni-resursi-432308.html>
4. Коневщинська О.Е. Електронні освітні ресурси у межах інформаційного забезпечення діяльності ресурсних центрів дистанційної освіти / О.Е. Коневщинська // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2014. – Т. 43, №5. – С. 164-173.
5. Ляхова Н.О., Романова А.П., Голованова І.А., Белікова І.В. / Веб-семінари як оперативний та економічно доцільний засіб дистанційного навчання в післядипломній освіті лікарів // Матеріали навчально-наукової конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми сучасної вищої медичної освіти в Україні», Полтава, 21 березня 2019 року. – С. 184-186.
6. Методичні основи розробки електронних освітніх ресурсів як контенту інформаційно-освітнього середовища. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://jrnls.ivet.edu.ua/index.php/1/article/view/369>.
7. Методичні підходи до розроблення електронних освітніх ресурсів педагогами професійного навчання. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/32309437.pdf>.
8. М'ястковська М. О. Світові тенденції розвитку дистанційної освіти та перспективи для України / М. О. М'ястковська // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету ім. Івана Огієнка. Серія: Педагогічна. – 2015. – № 21. – С. 256-258.
9. Наказ МОН України «Про внесення змін до Положення про електронні освітні ресурси» від 29.05.2019 № 749 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/Re33637?an=1>.
10. Онлайн сервіси – безкоштовні можливості для дистанційної роботи. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: - <https://naurok.com.ua/post/onlayn-servisi-google-meet-skype-zoom-bezkoshtovni-mozhливosti-dlya-distanciyno-roboti>.
11. Організація дистанційного навчання на платформі Google Classroom. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kklp.kiev.ua/docs/distance_form/%D0%A0%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B0%20%D0%B2%20Google%20Classroom.pdf.
12. Саган Н. Т. Дистанційне навчання в медичному ВУзі – реалії сьогодення / Н. Т. Саган, Л. М. Заяць, О. Я. Жураківська, О. В. Антимис, У. М. Дутчак, А. А. Міськів // Інноваційна педагогіка. – 2021. – № 31 (1). – С. 153-156.
13. Скрипник І. М. Використання дистанційних методів навчання в медичній освіті / І. М. Скрипник, Г. С. Маслова, Н. П. Приходько, О. Ф. Гопко, О. А. Шапошник // Проблеми безперервної медичної освіти та науки. – 2020. – № 3 (39). – С. 29-31.
14. Створення освітніх електронних ресурсів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/NN23/13vipoer.pdf>.